

PRIPRAVA IN APLIKACIJA PODKOŽNIH INFUZIJ

Marjana Bernot

Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, 1000 Ljubljana

Podkožna infuzija je način vnosa zdravila v infuzijski obliki preko kanile, katero namestimo v podkožje bolnika. Poteka lahko s pomočjo različnih črpalk, najpogosteje uporabljamo elastomerske črpalke. Stalno podkožno dovajanje zdravil omogoča simptomatsko zdravljenje pri bolnikih z napredovalo boleznijo, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo uživati zdravil skozi usta in v primerih, ko s peroralno terapijo ne obvladujemo nevropatske bolečine.

Podkožna infuzija s pomočjo elastomerske črpalke ima številne prednosti:

- Stalen dotok omogoča uravnoteženo koncentracijo zdravila v krvi brez večjih nihanj in s tem manj stranskih učinkov v primerjavi z bolusno aplikacijo zdravil.
- S podkožno infuzijo se izognemo pogostemu zbadanju in tako bolniku omogočimo večje udobje.
- Sistemsko delovanje zdravil omogoča obvladovanje razširjene nevropatske bolečine.
- S kombinacijo zdravil lahko ublažimo več simptomov hkrati.
- Bolniku omogočamo večjo kakovost življenja, ker je možno učinkovito zdravljenje na domu.
- Bolnik je ob nadzorovani bolečini bolj gibljiv.
- Črpalka je sorazmerno lahka, bolnika ne ovira pri gibanju in mu omogoča večjo samostojnost in neodvisnost.
- Ob urejeni terapiji se zmanjša število potrebnih obiskov zdravstvenega osebja na domu, ker lahko črpalke napolnimo za več dni.
- Elastomerske črpalke se med seboj razlikujejo po lumnu in pretoku tekočine. Lahko jih polnimo od enega do sedem dni. Nadzor je enostaven, lahko ga opravlja poučen bolnik ali njegovi svojci.

Kontraindikacije:

- huda trombocitopenija,
- anasarka,
- bolnikovo zavračanje te metode.

Nastavitev podkožne infuzije predpiše zdravnik. Medicinske sestre morajo dobro poznati učinke zdravila in možne zaplete pri bolniku. Običajno bolnika ob uvedbi terapije za krajši čas sprejmemo v bolnišnico, da iztitiramo odmere potrebni zdravil. Pred odpustom v domačo oskrbo bolnike in svoje

poučimo o delovanju podkožne infuzije in obvestimo patronažno medicinsko sestro, da z rednimi obiski na domu opravlja potrebno zdravstveno nego in zdravstveno vzgojno delo.

Literatura

1. Anon. Importance of controlling cancer pain in adults.
www.indiacancer.org/prof/impcon.html
2. Logonder M. Uporaba črpalk za podkožno dajanje zdravil v paliativni oskrbi. *Onkologija*, 2002; 6: 40-4.
3. Logonder M. Postopki za obvladanje bolečine in specifičnosti zdravstvene nege, In: Skela-Savič B, Velepčič M, Červek J, eds. *Napredovali rak – dodajmo življenje dnevom*. 27. strokovni seminar iz onkologije in onkološke zdravstvene nege. Radenci. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege 2000; 63-71.
4. Winnipeg Regional Health Authority. Procedure for subcutaneous over-the-needle cannula insertion, removal, medication, administration and fluid administration for the individual in the home.
palliative.info/wrha/WinnipegSQPolicy.pdf-View as html, Januar, 2003
www.indiacancer.org/prof/impcon.html, 03.11.03.